

SVOBODNA SLOVENIJA

AŠO (LETO) XXIV. (18)

No. (št.) 33

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

19. avgusta 1965

VIII. kongres ZKJ in narodnost

Razumen in resen poznavalec komunizma in njegovih metod nima dvomov, (še manj pa da bi trdil nasprotno,) da so namreč, kjerkoli komunizem zavladal, vse človečanske dobrine in pravice, kakor jih pojmuje krščanska civilizacija preganjane in v nevarnosti iztrebljenja.

Ni komunizma, ki ne bi uničeval svobode; ni komunizma, ki ne bi zatiral vere; ni komunizma, ki ne bi podvrigel narodnosti „socialistični integraciji“. Kdor trdi nasprotno ali pa zavija ta dejstva v plašč subjektivnih pogledov na svet, koristi komunizmu in škodi krščanski civilizaciji.

Ni treba posegati v začetke komunistične zgodovine niti ne brskati po delih komunističnih klasikov, da bi našli dokaze za komunistično iztrebljanje narodnosti. Najosnovnejše pravilo komunizma je, da hoče biti internacionalen. V večnarodnih državah, kjer je pograbil oblast, je ta svoj internacionalizem takoj začel izvajati. Prva večnarodna država, ki jo je pograbil komunizem, je prav Sovjetska zveza. Zanimivo: Rusi vsa dolga stoletja carske tiranije niso mogli uničiti ukrajinskega naroda. Odkar pa je komunizem zavladal iz Kremlja — in Stalin ni bil Rus — je ukrajinski narod začel izginjati. Sovjetska komunistična partija — ne ruska — duši narode v Sovjetiji.

Dvomiti, da bi se v večnarodni Jugoslaviji, ki ji tudi vlada enak komunizem, godilo drugače, ali celo trditi to, je v težki opreki z dejstvi. Če izhajamo iz postavke, da v Jugoslaviji vlada samo in izključno komunistična partija — in taka postavka je bila doslej za vsako komunistično državo edino pravilna — potem ni mogoče zaključiti drugače, kakor da je jugoslovanska partija odgovorna za vse negativne pojave v Jugoslaviji. In ni treba seči dlje nazaj v preteklost, kakor le do 8. kongresa ZKJ (Zveze komunistov Jugoslavije — jugoslovanska KP), ki je bil pred dobrim pol leta v Beogradu in čitati poglavja o „mednacionalnih odnosih“ iz govorov prvakov jugoslovanskega komunizma, ki so napotek za nadaljnje delo jugoslovanske partije vsaj do prihodnjega partijskega kongresa, ki bo moral biti, po pravilniku partije, spet čez štiri leta. Iz teh govorov, ki za partijo pomenijo definicije ideološkega in delovnega značaja, je jasno in nedvomno razviden odnos jugoslovanske partije do vseh narodnosti v Jugoslaviji. V tem so si bili edini prvaki partije, ki so: Hrvat Josip Broz — Tito, Slovenec Edvard Kardelj in Srb Aleksander Ranković

Kakor izhaja iz njihovih izjav, obstaja za vodstvo partije in za vse članstvo partije v Jugoslaviji samo en cilj: „jugoslovanska socialistična skupnost“

Tudi je bil narodnostni problem za jugoslovansko partijo marksistično rešen že leta 1924, na tretji partijski konferenci, kakor je izjavil Tito na 8. kongresu: „Na tretji partijski konferenci decembra 1924 je dobilo nacionalno vprašanje obrise principialne marksistične formulacije v resoluciji te konference... in je pred drugo svetovno vojno naša partija temu dala pravo marksistično vsebino.“ In na drugem mestu svojega govora o „mednacionalnih odnosih v naši federaciji“, katerega je po prvih dveh minutah podprl z grožnjo: „Brez gnilih kompromisov in brez kakršnegakoli omahovanja moramo odločno do kraja obračunati z vsemi nosilci nazadnjaških teženj, ki nam zavestno ali podzavestno mečejo pole na pod noge...“. Tito zatrjuje: „Jugoslovanska socialistična integracija je nov tip družbene skupnosti, v kateri imajo vse nacionalnosti skupne interese...“ Vsak pojav, ki diši po nacionalizmu, pa naj bo to v Sloveniji, na Hrvaškem ali v Srbiji, Tito smatra za „izpade šovinističnih elementov, ki smo jih podedovali iz stare, predvojne Jugoslavije...“ ter zahteva, da je „pojave šovinizma treba venomer odkri-

VIETNAM IN MALAZIJA

Po večmesečnem obleganju in težkih žrtvah je ameriško-vietnamska posadka trdnjave Duc Co v severozahodnem Vietnamu dočkala olajšanje, ko se je veliki vojaški koloni posrečilo prebiti se skozi komunistično področje in vzpostaviti stik z oblegano posadko.

Na pohodu so kolono komunistični gverilci dvakrat pretrgali, vendar se ji je s podporo letalstva posrečilo obkrožiti in vzpostaviti ponovno nepretrgano zvezo ter se je srečno prebila do Duc Co. Vietnamska vojska je Duc Co branila zato, ker je bila zadnja postojanka na prevoznih cestah, ki pelje iz Vietnamu v sosednji Laos in po kateri so hoteli komunisti, če bi jo dobili v oblast, nemoteno dovažati novo moštvo in material.

Ameriško letalstvo, vključno veletrdnjave B-52 z oporišča Guam v Tihem oceanu, je napadalo koncentracije komunističnih gverilcev v Severnem in Južnem Vietnamu. V ameriških postojankah pa so se izkrcali novi oddelki ameriškega vojaštva, tako da se je število le-teh že dvignilo na 80.000.

Medtem, ko se vojna v Vietnamu proti komunističnim napadalcem s severa neusmiljeno nadaljuje in Amerikanci z velikimi žrtvami poskušajo rešiti majhen azijski narod pred komunistično sužnostjo, pa se je na sosednjem področju, v Malaziji, zahodnim zaveznikom zamajal temelj protikomunistične obrambe jugovzhodne Azije, ko je federalna država Singapur izstopila iz Malazijske federacije in proglasila samostojnost.

Singapore je dolgo bil britanska trdnjava v tem delu sveta, glavni stan za britansko poveljstvo na Daljnem vzhodu ter veliko letalsko in pomorsko oporišče. Kot tak igra odločilno vlogo v vojaški strategiji zavezniške proti-

komunistične organizacije v tem delu sveta SEATO. Kako dolgo bodo zavezniški še lahko računali na Singapur, je postalo veliko vprašanje sedaj, ko sta se Singapur in malazijska vlada sporazumela, da bo zaradi velikih političnih razlik Singapur izstopil iz federacije. Zaradi izstopa Singapureja grozi razpad tudi ostali malazijski federaciji, zlasti še, ker ji grozi Sukarnova Indonezija, kot eden najbolj zvestih satelitov komunističnega Pekinga v tem delu Azije.

Združitev Singapureja z Malazijo je bil eden glavnih ciljev britanske jugovzhodne politike, ki je videla tak korak kot zagotovilo proti komunističnemu zavzetju singaporskega otoka, ker je ta v veliki večini naseljen s kitajskim prebivalstvom. Obratno pa je Singapur dal Malaziji trdno vojaško oporo, ker so lahko z njegovih vojaških oporišč Aneleži ščitili Malazijo na podlagi tozadevnih vojaških pogojev.

Malazijska federacija je bila izpostavljena z državama severnega Bornea Sabah in Sarawak, medtem ko je Anglija še vedno obdržala pod svojo kontrolo protektorat Brunei.

Ustvaritev Malazije je dobila velik pomen vsled vietnamske vojne in osi Peking-Dakarta, ki se je zvarila med rdečo Kitajsko in Sukarnovo Indonezijo.

V ločitveni pogodbi sta se vlada Singapureja in Malazije dogovorili, da se bosta nesvetovali o glavnih državnih zadevah, vključno o zunanji obrambi. Singapur je tudi zagotovil Angliji, da bo še smela uporabljati letalska in pomorska oporišča na otoku. Toda za Singapur je življenske važnosti trgovina, zato je njegova vlada takoj objavila, da bo trgovala z Vzhodom in Zahodom. Tudi v zunanji politiki da bo

vati, vsestransko proučevati izvore in vzroke ter si prizadevati, da jih odstranimo iz našega družbenega življenja.“ Tito te pojave imenuje na drugem mestu istega govora „nacionalistične deformacije“, ki so „škodljive za normalni proces ekonomske in družbene integracije.“ In ko pozove komuniste uničevati narodnosti, poudarja: „Zato morajo komunisti v naši državi pravilno pojmovati svoje dolžnosti in pravočasno preprečevati take nacionalistične deformacije. Biti dosleden internacionalizmu, pomeni biti dosleden internacionalist najprej znotraj svoje lastne države, zlasti v večnacionalni družbeni skupnosti, kakršna je naša.“ Svoje napotke za borbo proti narodnostim v Jugoslaviji Tito zaključuje takole: „Ko odstranimo subjektivne pomanjklivosti in napake... moramo pokazati odločnost za boj proti vsemu, kar je nazadnjaško in škodljivo. To je eden bistvenih pogojev za nadaljni napredek mednacionalnih odnosov v naši skupnosti... za krepitev jugoslovanskega socialističnega patriotizma.“

Edvard Kardelj, ki se je na kongresu predvsem bavil z gospodarskimi problemi komunistične Jugoslavije (ki zaradi nesposobnosti komunistične doktrine in njenih izvajalcev nikakor niso majhni), seveda tudi ni mogel mimo „mednacionalnih odnosov“, katere spravlja pod skupni imenovalec „razvoja gospodarskega sistema“ ter poudarja: „V nadaljnem razvijanju gospodarskega sistema je treba zlasti upoštevati, da je Jugoslavija večnacionalna skupnost...“, v kateri se pojavljajo mnogi problemi ravno „na tleh zaostale nacionalistične ozkosrčnosti in šovinizma.“ Kardelj tudi neprestano poudarja tkim: „Integracija jugoslovanskih narodov na vseh področjih udeleževanja in izjavlja: „Taka integracija je sedanost in prihodnost človeštva. Zmožna je preiti vse meje in jezike. Komunisti imajo kot faktor najnaprednejše družbene zavesti na tem področju dve nalogi. Po eni strani naj bodo idejni nosilci zblíževanja med narodi na vseh področjih družbenega življenja, po drugi strani pa

morajo biti branilci socialističnih osnov takšne integracije in se morajo boriti proti nacionalni ozkosrčnosti, egoizmu in drugim tendencam.“ Spet na drugem mestu imenuje Kardelj vse, ki se ali bi se borili za ohranitev posameznih narodnosti „omejene nacionalistične slepce“ in pribija: „Naš smoter je jasen: krepitev skupne baze socializma in demokracije v Jugoslaviji, zblíževanje in medsebojna pomoč delovnih ljudi ne glede na narodnost, raso in na celino.“

Samo nekaj citatov iz govorov vodilnih komunistov na 8. kongresu jugoslovanske komunistične partije že zadostuje nepristranskemu opazovalcu, da spozna kakšen je odnos vodilnih komunistov v Jugoslaviji do narodnosti. Neizpodbitno je tudi dejstvo, da so si glede narodnostnega vrašanja povsem edini vsi vodilni komunisti, pa naj bodo to slovenski, hrvaški, srbski ali makedonski ali ljubljanski, zagrebški ali beograjski komunisti.

Pa ni ostalo le pri govorih. Osmi kongres je sprejel tudi resolucijo o „pobudnih nalogah Zveze komunistov Jugoslavije“. V 3. poglavju resolucije stoji dobesedno: „Trebajo je tudi odločno odpravljati zaviranje mednacionalnih integracijskih procesov, ustvarjanje umetnih pregrad neposrednemu povezovanju delavnic in družbenih skupnosti raznih nacionalnih območij ali poskuse zatiranja v „svoje“ republiške meje.“

Ni dvoma, da bo navodila vodilnih komunistov in sprejete resolucije Izvršni komite Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije za vsako ceno skušal uresničiti. Pri tem mu bodo velika opora člani tega izvršnega komiteja Slovenci Edvard Kardelj, Boris Kraigher ter Miha Marinko skupaj s Hrvati Vladimirjem Bakarićem, Ivanom Gošnjakom in ostalimi Hrvati, Srbi in Makedonci, člani Izvršnega komiteja.

Ta dejstva znova dokazujejo, da je komunistična partija Jugoslavije edina odgovorna za propadanje slovenstva, ker hoče izvesti socialistično integracijo tudi v narodnostnem pogledu in to predvsem na račun Slovencev.

neodvisen in da bo vzpostavil odnose z obema taborama. Ker 75 odstotkov singaporskega prebivalstva (na otoku živi 1,8 milijona ljudi, večina Kitajcev) vzdržuje stike z rdečo Kitajsko, so zahodnjaki prepričani, da bo z novo sin-

gaponsko politiko komunistični vpliv tu znova naraščal, vendar pa zaradi njegove strateške važnosti zahodne velesile otoka nikakor ne bodo mogle izgubiti. Nakazujejo se vedno resnejši zapletitaji v jugovzhodni Aziji.

Težki izgredi črncev v ZDA

Latentna napetost, ki je bila vzrok že tolikim neredom v ZDA in ki vztrajno traja med tamkajšnjim črnim in belim prebivalstvom, je ponovno izbruhnila z vso silo na dan minuli četrtek v Los Angeles v Kaliforniji. Povod za izbruh neredov je bila poskušena aretacija nekega pijanega črnega šoferja. Med prepričevanjem med šoferjem in policijskima prometnikoma se je okoli trojice v nekaj minutah nabrala večja množica črnega in belega prebivalstva, ki se je po nekaj krikih spopadla in so se tako začeli ne samo v Los Angelesu, temveč skoro po vsej državi eni najresnejših rasnih izgredov v zadnjih treh desetletjih v ZDA.

V Los Angelesu se je bitka med črnimi in belci ter policijo zavlekla v pozne ure. Izgredniki so razbijali trgovine, prevračali in zažigali avtomobile, policija je lovila najbolj divje demonstrante, tako da se je prvi dan nemirov znašlo v zaporih več desetih črncev in nekaj belcev.

Izgredi so se nato nadaljevali v petek in še soboto, toda, kar je bilo najhujše, razširili so se na druga mesta v Kaliforniji ter od tam v druge severnoameriške države. Do minule nedelje so se nemiri raztegnili do Chicaga. Doslej je bilo smrtnih žrtev 31, ranjenih pa več sto. Policija in vojaštvo, ki ga

je federalna vlada poslala na pomoč v ogrožene kraje, je v Los Angelesu proglasila policijsko uro, kalifornijski guverner pa je zaradi težke škode, ki jo je Los Angeles utrpel zaradi nemirov, proglasil mesto za težko poškodovano področje, vsled česar bo za obnovo dobilo podporo iz tozadevnega federalnega fonda.

Zanimivo je, da je do izgredov prišlo komaj nekaj dni po Johnsonovi objavi novega zakona o splošni volilni pravici za vse ameriške črnce. Washingtonska vlada se trudi, da bi enkrat za vselej rešila črnski problem v svoji državi ter je doslej storila velike korake v smeri popolne enakopravnosti bele in črne rase v ZDA. Toda pri vsem tem delu se zdi, da se odgovorne oblasti v ZDA premalo zavedajo dejstva, da tudi njihova država ni varna pred komunističnimi agitatorji, ki so v zadnjih mesecih razvili svojo razkrajalno akcijo predvsem med črnimi in mladino. Pravilno je pripomnil neki južnoameriški potnik, ko je na zidovih po newyorški podzemski železnici videl načekane napise: „Johnson morilec“. „Tudi tu, v ZDA, boste nekoč imeli revolucijo.“ In dodati bi še morali: „Če ne boste komunističnim agitatorjem hitro in najodločnejše preprečili rovarjenja.“

I Z T E D N A V T E D E N

V Čilski republiki so imeli prejšnji teden silna neurja z orkanskimih viharji. Bilo je več človeških žrtev. Med drugim je vihar tresel ob pečine vojaško ladjo Janéqueo. Samo pri tej nesreči je izgubilo življenje 79 vojakov.

Poslanska zbornica v Peruju je sprejela zakonski predlog, ki določa smrtno kazen za vse komuniste in ostale prevratnike, ki bi poskušali rušiti sedanji ustavni in demokratski politični red v republiki z namenom vzpostaviti komunistične diktature. Zakon določa, da je take elemente smatrati za izdajalce domovine. Zakon je bil v poslanski zbornici soglasno sprejet. Med tem pa perujske policijske in vojaške sile nadaljujejo z oboroženim nastopom proti komunističnim gverilcem v andskih planinskih predelih.

V Kolumbiji je bilo međameriško zborovanje o vprašanju hitrega naraščanja prebivalstva, zlasti v Latinski Ameriki. Konkretni ukrepi niso bili sprejeti, pač pa priporočila vladam ameriških držav naj bi temu vprašanju posvečale vso pozornost in naj bi ljudstvo pravilno vzgajali glede spolnega vrašanja in opozarjale na „odgovornost očetovstva“ spriču „demografske eksplozije“ v Latinski Ameriki.

Na Kubi so komunistične oblasti pozvale civilno prebivalstvo naj izroči policijskim ali vojaškim postajam vse orožje. Ta ukrep utemeljujejo z ugotovitvijo, da „borba proti našim sovražnikom zahteva vedno večje rezerve, katere je treba oborožiti“. Torej le priznanje, da na sami Kubi obstajajo oborožene skupine proti sedanji komunistični diktaturi!

Medameriški odbor za napredek je poslal predsednikom 20 ameriških držav, ki so članice omenjene skupnosti ameriških držav, pisma, v katerih jih naproša za pojačani napor za doseganje ciljev, ki si jih je postavila ta ustanova za gospodarski in socialni dvig prebivalstva v ameriških državah. V pismu med drugim ugotavlja, da za vlačevanje izvedbe gospodarskih in socialnih reform v posameznih latinskoameriških državah najbolj ovira, da delo Zveze za napredek ni tako uspešno, kakor bi lahko bilo. Za neuspehe te Zveze so dalje prav tako odgovorne nekatere am. države, ki ne morejo iz-

koristiti kreditov te ustanove, ker nimajo niti načrtov za javna dela, ki bi jih bilo nujno izvršiti v teh državah.

V Zahodni Nemčiji je volilna kampanja za volitve, ki bodo 19. septembra, v polnem razmahu. Glavno vprašanje v tej kampanji je združitev obeh Nemčij. Zato oba glavna kandidata za kanclerski položaj — sed. kancler krščanski demokrat Ludvik Erhard in predsednik zahodnonemških socialdemokratov berlinski župan Willy Brandt — napovedujeta, da bosta skušala doseči kak dogovor z Moskvo. Erhard napoveduje, da bo po 19. septembru poslal v Moskvo pomočnika zunanega ministra, da bo dosegel trgovinski, in če mogoče tudi politični sporazum s sovjeti. Willy Brandt pa zatrjuje, da bo njegova vlada, če bo izvoljen, skušala s sovjeti doseči sklenitev mirovne pogodbe.

V Zahodnem Berlinu so se 13. avgusta spominjali četrte obletnice, odkar so komunisti postavili med vzhodnim in zahodnim Berlinom „zid smote“. Pred spomenike 142 prebežnikov iz komunističnega dela nemške prestolnice v njen demokratski del, ki so jih komunistični stražniki v tem času pobili, so položili vence.

Na Japonskem so se 15. avgusta spominjali 20 letnice zaključka II. svetovne vojne. Tega dne je pred 20 leti cesar Hirohito sporočil japonskemu narodu, da Japonska zaradi ohranitve in rešitve naroda sprejema popolno kapitulacijo. Nekaj dni pred tem dnem so Amerikanci pred 20 leti odrgli atomski bombi na mesti Hirošima in Nagasaki.

Turški ministrski predsednik Suat Hayri Urganlu je bil na obisku v Moskvi. O razgovorih s predsednikom sovjetske vlade Kosiginom, so objavili, da so imeli namen izboljšati odnose med obema državama.

Indija in Pakistan sta nedavno podpisali dogovor, da bosta vse obmejne spore reševali na mirnem način.

Dogovor pa ni dolgo časa držal, kajti pred dnevi so se v Kašmiru obnovo oboroženi spopadi med Pakistanci in Indijci. V spopadih je bilo na obeh straneh več sto mrtvih, več krajev pa povsem uničenih in požganih.

ŽENA IN NJEN SVET

Anica Kralj

Obzirnost - pot do ljubezni

Kakšen paradiz bi bil na svetu, če bi se ljudje med seboj spoštovali in se radi imeli!

Toda prepri, zamere in nesoglasja v družini in med znanci so vsakdanja zaveda.

In rešitev? Veliko nam pri tem pomaga obzirnost. Ta lastnost je nekaterim prirojena, drugi se morajo zanj boriti. Najbolj si bomo pomagali pri medsebojnem sožitju, če se postavimo na stališče svojega bližnjega. Je drugačen kakor jaz? Priznati in spoštovati moram njegovo drugačnost in jo upoštevati, ko z njim občujem.

Velika obzirnost je potrebna tudi v družini. Starši in otroci so sicer povezani z ljubeznijo, a so si med seboj drugačni in zato je tudi med njimi marsikdaj sožitje težko. Medsebojna obzirnost zahteva velikega premagovanja. Otrok se ne nauči obzirnosti pred tujci, če ni doma navajen biti obziren.

Obzirni starši — obzirni otroci. „Očka spi, ne ropotaj s stolom,“ prosí mama in se tudi sama trudi, da ne ropota s posodo.

„Bodi dober, pojdi se igrat na dvorišče,“ reče očka, „mama potrebuje miru, ker jo boli glava.“

Seveda obzirnosti pri otroku ne dosežemo takoj. Pridobil si jo bo, ko mu bodo žrtvice ustvarile navado. Večkrat „jo bo polomil“, a važno je, da se tega zaveda.

Obzirnost gre tudi čez družinski prag in je nujen pogoj za sožitje s sosedi.

„Nihče ne mara, da ga s ceste kdo opazuje, kaj doma počenja. Mar ne?“ Mihec je to razumel. Kljub temu, da je še večkrat poškilil k sosedovim, je vedel, da bi tega ne smel.

Ko je mama Andrejčku razlagala, naj nikar ne ogleduje ljudi s telesno napako, je vzel ta nauk dobesedno. Ko ga je vzela s seboj v mesto in sta videla moža brez nog, ki je sedel v vozičku, je Andrejček v hipu zasakal glavo v nasprotno smer in tudi oči zaprl. Sveta nedolžnost!

Obzirnost je pa še posebno potrebna v občevanju z znanci. Ženske so po navadi v pogovorih bolj brezobzirne kakor moški. Ne iz hudobije, ampak iz radovednosti in — prav ta jih dostikrat zapelje v brezobzirnost.

Znanci se srečajo in se glasno pozdravljajo, pa so oglašali ženski glas s posebnim prizvokom:

„Pri vas boste imeli pa kmalu ohcet, sem slišala. Tako, tako! Pa — ste kaj zadovoljni z bodočo nevesto?“

Na videz tako fina gospa, si človek misli, jezik ima pa kakor kladivo!

Odgovor je poln zadrege: „No, to bomo šele videli...“

Druga pa s pomilovanjem v glas: „Slišala sem, da bo vaša šla v kloster. A ni škoda takega dekleta!“

Odgovora ni. Kaj bi mogel človek odgovoriti taki trapi, ne da bi je užalil? Druge uberejo pa milejše strune: „Kako je kaj pri vas, vse dobro? In — drugače?“

Tisti „drugače“ pomeni „iti na okoli“ in zvedeti, ali je res nevesta ušla k svoji materi.

Tudi to je huda brezobzirnost, morda še hujša, ker je zavita v hinavščino.

Biti obziren pa ne pomeni biti hinavec. Hinavec je tisti, ki se hlina. Obzirnost pa mora priti iz čistega namena in zahteva srčne izobrazbe.

Človek s to lastnostjo bo znal tudi resnico povedati o pravem času, a tudi takrat s spoštovanjem do drugega.

Dva prijatelja ali sodelavca sta lahko povsem različnega mnenja, a vendar se med seboj spoštujeta.

Včasih pa pride do vprašanj, ki presegaajo področje obzirnosti:

Zadnjič sem v družbi slišala (niso samo ženske surove iz radovednosti!), kako je nek gospod spraševal že nekaj let poročen zakonski par: „Kdaj boste pa pri vas kaj zibali, a?“

Žena je zardela in povesila pogled.

„Ja, ja, po shojenih stezah ne zraste več trava,“ se zasmije „gospod“ prepričan, da je duhovit.

Še zdaj me srce zaboli, ko se spominam na ta pogovor. Od kod ta strahotna surovost v možu? V njegovih prednikih? In se bo kdaj končala?

Se bo, ko bodo naši mladi očetje in matere začele z globoko krščansko vzgojo otrok, ki je v bistvu vzgoja v ljubezen do bližnjega, ki je najčistejša obzirnost.

Angleška kraljica je odredila, da bo do v počastitev pok. angl. državnika Churchilla novi angleški kovanci nosili Churchillovo sliko. Je to po Oliverju Cromwellu edinstven slučaj v angleški zgodovini, da je slika navadnega državljanca na angleškem denarju.

Na Portugalskem je bil v nedeljo znova izvoljen za predsednika države dosedanji predsednik admiral Americo Thomaz. Njegova izvolitev je bila že vnaprej gotova, ker na Portugalskem ni parlamentarne opozicije.

V Angliji sta obe zbornici izglasovali zakonski predlog, s katerim sta odpravili smrtno kazen.

Smrt dr. Leskovarja — prvega slovenskega župana v Mariboru

V Mariboru je 23. julija 1965 umrl v 91. letu starosti dr. Josip Leskovar. Na mariborskem mestnem pokopališču na Pobrežju so ga pokopali dne 25. julija 1965.

Rajni dr. Josip Leskovar je bil v Mariboru in v slovenskem delu Štajerske znana osebnost. Kot mariborski odvetnik je bil pred prvo svetovno vojno, med njo in potem v središču mariborskega slovenskega narodnega, političnega, gospodarskega, organizacijskega in kulturnega življenja. Zato je ob razsulu Avstro-ogrske monarhije kot član Narodnega sveta odločilno posegal v razvoju tedanjih dogodkov v Mariboru. Kot viden in vpliven činitelj v Slovenski ljudski stranki, je potem, ko je 2. januarja 1919 prešla mariborska mestna občina v slovenske roke, postal prvi mariborski slovenski župan.

Pri volitvah v oblastne skupščine dne 23. januarja 1927 je bil izvoljen za oblastnega poslanca in za predsednika mariborskega oblastnega odbora. Pod njegovim predstvom je ta skupščina,

kakor ljubljanska pod predstvom pok. dr. Marka Natlačena, začela zasedati 23. februarja istega leta. Na tem položaju je ostal pok. dr. Leskovar do 14. januarja 1929, ko je bil imenovan za komisarja mariborske oblastne skupščine. Na tem mestu je bil do 7. novembra 1929, ko so z izdanjem zakona o banski upravi vsi posli ted. velikih županstev in oblastnih samouprav prešli na banovine.

V letih pred drugo svetovno vojno vidnejših položajev ni zavzemal, kljub temu je pa ostal še naprej značilna mariborska slovenska osebnost, ki je še vedno aktivno posegala v slovensko javno življenje.

Rajni dr. Josip Leskovar zapuščal štiri otroke — dva sinova in dve hčerki, 17 vnukov in vnukinj ter 6 pravnukov.

Slovenci na Štajerskem se ga bodo spominjali kot moža, ki si je neprestano prizadeval, da bi jim zagotovil lepo in srečno življenje. N. p. v. m.

Dr. Krnjević — naslednik dr. Mačka

Dne 15. avgusta je minilo leto dni, odkar je umrl predsednik HSS. Tedaj so imeli ravno zborovanje delegati posameznih strankin organizacij HSS v Kanadi. Novega predsednika niso marali tedaj izvoliti, ampak so sklenili, da ga bodo šele eno leto po dr. Mačkovi smrti. To so storili letos na kongresu organizacij HSS v Kanadi ter je bil za novega predsednika HSS izvoljen dr. Juraj Krnjević, dosedanji dolgoletni glavni tajnik te stranke. In to po predhodni odobritvi strankin ustanov v emigraciji ter v domovini.

Dr. Krnjević kot predsednik HSS je imel prvi politični govor na slovnostni večerji, ki je bila na čast delegatom

na kongresu HSS dne 22. maja t. l. V njem je naglašal, da je stranka HSS Hrvatom sedaj morda še bolj potrebna kot je bila poprej, „kajti hrvatski narod hoče biti svoj gospodar v svoji domovini. Hoče neodstopno svojo samostojno in suvereno državo Hrvatsko, enakopravno in na enakem položaju z vsemi ostalimi državami v našem delu Evrope“.

Za doseg tega cilja je potrebna stranka HSS, kajti „njen program zahteva samostojno in suvereno državo Hrvatsko, organizirano kot republiko na načelih demokracije, socialne pravičnosti in človečnosti za vsakega njenega prebivalca“.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

115-letnica smrti Osvoboditelja

V torek, 17. avgusta, je minilo 115 let, odkar je v francoskem mestu Boulogne sur Mer umrl Osvoboditelj Argentine general José San Martín. Na ta dan se osvoboditelja spominjajo po vsej državi ter na številnih slavnostih poveljevali njegove zasluge za domovino.

Glavne slavnosti so bile v prestolnici pred spomenikom Osvoboditelju San Martinu na istoimenskem trgu, kjer je bil tudi začetek spominskih slavnosti za slovenske žrtve komunizma. Začele so se ob 14.40 s prihodom predsednika republike dr. Arturja Illije, ki je položil venec na vznožje spomenika. Ob 15, t. j. ob uri Osvoboditeljeve smrti,

je zatrobil trobentač San Martinovih grenadirjev. V tem trenutku je San Martinov trg preletela v nizkem poletu eskadrila vojaških letal ter izkazala čast generalu San Martinu, vojaška godba je pa zaigrala državno himno. Sledil je govor ministra za pravosodje in vzgojo dr. Alconada Aramburuja, nato pa je bil mimohod šolske mladine. Vso slavnost so prenašale radijske in televizijske postaje.

Važni izjavi ob dnevu vojnega letalstva

Predsednik dr. Illia je bil dne 10. avgusta v Córdoba. Osebnost se je udeležil slavnosti, ki so bile na dan argentinskega vojnega letalstva. Navzoč je

bil tudi drž. tajnik za letalstvo brigadir Armanini. Oba sta imela pomembna govora.

Predsednik republike dr. Illia je izjavil, da se v državi gospodarstvo počasi popravlja in da ni potrebe po novem razvrednotenju pesa. V novem proračunu bo vlada storila vse, da se bo njegov primanjkljaj še bolj znižal. Glede komunizma je dejal: Mi verujemo v demokracijo, v naš način življenja, v naše ustave in v nujnost, da spremljamo spremembe, ki nastajajo v svetu. Ničesar nam pa ni treba posnemati od zunaj. Po 50 letih obstoja komunizma lahko ugotovimo, da so države, ki nimajo takega sistema, dosegle večji napredek in razvoj.

Brigadir Armanini je izjavil, da vojno letalstvo odklanja vse ekstremizme, ki blatijo čast države. Komunizem smatra za sovražnika Argentine, njenih narodnih značilnosti in njenega bistva kot suverene države. Zavrača tudi vse ostale ekstremizme in poudarja, da je samo v tolerantnosti različnih političnih ideologij mogoče zgraditi tako državo. Kakršno si vsi želimo. Nastopil je tudi proti rasizmu in proti poklicnim „golpistom“, za vojno letalstvo pa zadrževal, da je samo v službi ustave in zakonov, t. j. „edina tiranija, ki jo vojno letalstvo priznava nad sabo“.

Predsedniški obisk v Argentini

V petek in soboto, t. j. 13. in 14. avgusta se je mudil na obisku v Argentini predsednik uruguayskega državnega vladnega sveta dr. Washington Beltran. Z argentinskim predsednikom dr. Illio je imel več razgovorov, prav tako sta jih imela tudi zunanja ministra obeh držav s svojimi svetovalci. Rezultat teh razgovorov je bil podpis štirih sporazumov, ki se nanašajo na nujnost čim prejšnje zgraditve velike argentinsko-uruguayske elektrarne na reki Uruguay pri Salto Grande. Ta elektrarna bo prinesla koristi obema državam. Na eni strani bo obema državam dobavljala velike količine električne energije, na drugi strani pa omogočila novo zvezo preko mostu med obema republikama in tudi podaljšala plovnost po reki Uruguay. Trgovinska politika, t. j. dosedanji sistem posvetovanja med obema državama glede prodaje mesa v inozemstvu, je obema državam prineslo veliko koristi. Sistem posvetovanja v trgovinski politiki je nujno raztegniti še na ostale tradicionalne pridelke obeh držav. Glede Latinsko-ameriškega združenja za svobodno trgovanje velja isto. Četrti dogovor se pa nanaša na zgraditev mostu čez reko Uruguay med mestoma Colón v prov. Entre Ríos v Argentini ter uruguayskim mestom Paysandu.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Dr. Julija Payman

Pavel Claudel

(Ob desetletnici pesnikove smrti)

Pavel Claudel se je rodil leta 1868 v Villeneuve, pokrajina Aisne. Leta 1882 pride z materjo v Pariz, kmalu izgubi vero, toda pesniško delo Arturja Rimbauda tako zelo vpliva nanj, da se leta 1886 zopet vrne v naročje katoliške Cerkev. Študira pravo in gospodarstvo in leta 1893 se začne njegova diplomatska pot v ZDA, na Kitajsko, v Avstrijo, Nemčijo, Brazil, Dansko, Japonsko, nato gre kot poslanik Francije zopet v ZDA, končno pa v Belgijo, kjer je bil leta 1936 upokojen. Kadarkoli je bil v Evropi in v Parizu, je rad prihajal tudi v Ženevo, na povabilo vodje „Krožka kat. študentov“, danes kardinala Ch. Journeta.

Pisal je drame, lirčne pesmi ter prozo, ter pisma: prijatelju Andreju Gide-u, svojim trem duhovnim sinovom Jammesu, Riviereu in G. Frizeauxu, ki so se pod njegovim vplivom vrnili v katolicizem. Poročil se je 15. marca 1905 z Reine Sainte — Marie — Perrin v kapelici hospicija za neozdravljive v Lyonu, katerega je bila ustanovila nevestina stara mati, ki je umrla v duhu svetosti. Bil je oče peterih otrok; sinovi so šli v diplomacijo, eden izmed zetov J. Pars je bil opolnomočeni minister in glavni tajnik Evropskega sveta v Strasburgu. Claudel je bil edini izmed pesnikov, ki je najlepše opeval tudi očetovstvo.

Pisateljsko delo in književna za-

sluga sta se tudi v Franciji vedno smatrali kot prispevek k slavi naroda. V tej deželi, ki je tako krepko prispevala k oblikovanju kulturnega obraza modernega sveta in evropsko kulturno dediščino znala tako modro opravljati in množiti, je odnos prebivalstva do književnosti in do pisateljev in njih jezika vse tesnejši nego v kateri koli drugi deželi na svetu. Če v Franciji vsako leto razdelijo približno 800 književnih nagrad, to seve neposredno vpliva na število izdaj, kaže pa, kakšen pomen se čisto na splošno pripisuje književnim izdajam. Francozi so zelo marljivi bralci. Po zadnji statistiki ena četrtnina prebivalstva mesečno prebere po 2 knjigi.

K visoki ravni književnega življenja v Franciji (enajst Nobelovih nagradencev) prispevajo tudi inozemski avtorji, ki so tam našli novo duhovno in jezikovno domovino.

Taka je torej Claudelova francoska domovina; duhovno je pa pesnik doma v simbolizmu, ki ni važen samo zaradi del, ki so neposredno izšla iz tega gibanja, pač pa, ker vsi največji pesniki naše dobe izhajajo iz njega, ki je nastajal in bil pod vplivom impresionističnega slikarstva in Richard Wagnerjeve glasbe v dobi, ko so se ruski romani, eksotični in skrivnostni, prvič javljali v francoščini, ko so tudi iz

Skandinavije prihajali čudni glasovi, tako da smemo reči, da so mnogi narodi, ki so kmalu odkrili svoje velike pesnike, vsi stali pod vplivom francoskih simbolistov in vsi so imeli eno skupno: Vsi so pesništvo hoteli dvigniti iz grdega materializma tiste dobe, vsi so bili revolucionarni na eden ali drug način.

In Pavel Claudel, čeprav v svoji domovini dolgo nerazumljiv, postane eden njenih oblikovalcev. Takoj po drugi svetovni vojni je imel pesnikov rojak, francoski pesnik in literarni zgodovinar, grof Robert Harcourt, v okviru Katoliške akademije na Dunaju predavanje o posebnostih Claudelove osebnosti; tudi v Nemčiji je prav te dni izšla zopet zgodovina francoske literature, ki prinaša tudi vsa važna besedila Claudelova. V Švici pa izpod peresa svetovno znane pesnice, pisateljice, članice pri II. vatikanskem koncilu akreditiranega tiska in zastopnice žena pri koncilu, prihaja zanimiva študija: „Pomen žene v Claudelovem književnem delu“.

Tako moremo reči, da je Pavel Claudel danes, v tem materialističnem in tehničnem svetu, vse bolj živ, nego je bil za časa svojega ustvarjanja, kar bi bilo nemogoče razumeti, če bi v njem ločili pisatelja od kristjана, misleč, da moremo uživati umetnika, ne da bi poznali vernika. Dejansko pa je vera bistvena in temeljna gonilna sila vsega claudelskega dela. In nimamo pesništva, ki bi bolj kot njegovo zahtevalo, da ga zajamemo v celoti.

Pri Pavlu Claudelu gre vse prizadevanje v to, da zopet najde ogledalo raja, da zopet odkrije samega sebe, in to mimo vse lažnosti in umetnosti, vse narejenosti naše civilizacije. V sebi dati zopet videti prvotne poteze, katere nam je podaril Stvarnik. „Drama našega življenja“, je tako poudaril eden izmed mlajših francoskih kritikov, Louis Chaigne, „je zopetna pridobitev izgubljenega obraza.“ Pred padcem je človek v Bogu videl to nespremenljivo podobo, ki je njegovi sreči zadostovala, ki je vse njegovo hrepenenje po sreči bogato nagradila. Vsako človeško življenje se mora vse odtelet živeti v misli na ta obraz, ki je: ljubezen, dobrota, čistost, poštenost (MRA). Znamenje tega obraza, razpršene poteze se tu na zemlji morejo spoznati v obliki simbola.

Zato nam Pavel Claudel v „Art poétique“ kliče: „Odpri oči! Svet je še nepoškodovan, še deviški, kot na prvi dan!“ Toda pesnik se ne sme zadovoljevati s tem, da lepoto sprejme v svoje oči, tudi ne s tem, da njen sijaj hvali. Ne sme se zadovoljevati, da vrtinico opeva. Iti mora vse dalje in pokazati njen delež, ki cvetlici pripada v soglasju ustvarjenega vesoljstva.

V Claudelovih očeh pesnikova služba obstaja v tem, da razodeva, kar je on imenoval „poveljanje“ v neprimerljivi krasoti kozmične himne, katero najdemo v „Petih velikih odah“, ko beremo: „Oj, ves in nedeljen CREDO vidnih in nevidnih stvari, s katoliškim srcem te sprejemam!“ Vsako pesništvo je molitev za Claudela, saj je pesnik v

njegovih očeh bitje, ki Bogu prinaša lepoto Njegovega stvarstva, veličastnost zemlje. To službo pesnika-duhovnika spoznavamo tudi v tem, ker ta vsemu stvarstvu daje glas. V svetovnem koncertu mora doigrati svoj delež, ki mu ne more biti odvzet. Odtod ta njemu lastna melodija, ta „mera verza“, ki je lastna samo njemu, v kateri bije utripanje stvarstva; to bistveno merjenje zlogov, ki njegovemu življenju in jeziku daje ritem. Zato on bolj nego ubogljive, neme milijarde pripoveduje o nebeski slavi. Tudi R. E. Curtius trdi isto, ko pravi: „Claudel je glasno izražanje božjega glasu in jezikovni organ duha. Za Claudela ima človek le toliko vrednosti, v kolikor živi v Bogu in za Boga. Bogu se posvetiti, Njemu se darovati v delu, trpljenju in umiranju: to mora biti človekov najvišji zakon in poslednja sreča.“

Claudelo silni simboličen jezik zrcali svet, ki kot bistveno tvoren obvlada stvaritev, včlovečenje in križ, kar ga je po smislu zavestno sililo k tvornemu oblikovanju v dramu. Zato so njegova dela prevedena v vse jezike in predvajali so jih po številnih odrih. Glasbo sta preskrbela Darius Milhaud, glasbenik in Claudelov tajnik v Brazilu, in Arthur Honegger, skladatelj, rojen leta 1892 v Le Havre, kot sin nemško-švicarskih staršev, ki se prištevata od prvega uspeha svojega oratorija „Kralj David“ (1921), k mednarodnim vodečim mojstrom moderne glasbe. V njegovih delih, ki obsegajo tovrstna območja, se zrcalijo skoro vse stilistične vrline mo-

Novice iz Slovenije

Grem po nakupih

Iz pisma od 4. junija neke z Dolenske:

„Hvalite Boga, da ste tam! Tu je nastopil nov val draginje. Grem v Novo mesto po nakupih. Za marsikatero reč kar pravijo: nimamo; kakor med vojno ali nekaj časa po vojni. Kamgarna za moške obleke sploh ni več dobiti. Manjka jim dolarjev, da bi kamgarm uvozili ali vsaj material, da bi ga izdelali doma. Dobi se blago, ki je baje iz lesa: cunjasto in malo trpežno. Jemo kruh iz ameriške pšenice. Hvala Bogu, da ga imamo, sicer bi stradali... In vidite, da je celo umreti drago: občina je pogrebni in računa za pogreb preko 70.000 din. V tem računu, se razume, ni nobenih maš za duhovnika! — In vreme? Imamo zelo slabo vreme. Krka vali svoje valove kar redno kot ob povodnji — vse rumene od blata. In to vodo moramo rabiti za kuho, za pranje, za peko, ker druge vode nimamo. In to že tretji mesec. Daleč od nas imajo mal studenček v gozdu — sijajen za pitno vodo, toda daleč je od nas in oblegajo ga.“ (Am. Slov.)

„Planinski vestnik“ v majski številki med drugim objavlja tudi „drobtinico“ z občnega zbora jeseniških planincev, katerih predsednik je sedanji zmaterjalizirani svet pod komunisti doma označil z mislimi pravega idealnega planinca takole:

„Motorizacija, mehanizacija, poseg turizma v višje predele, ugašanje idealističnih kugyjevskih gledanj na gorsko naravo in življenje v njej gre — žal — nevzdržno in mimo vseh zaprek. Borba za čas, rekorderstvo, stopnje težavnosti, komodnost, zahtevnost, neredko celo s pojavi nekaj neznanega egoizma in rivalstva sega tudi v naše področje... Edina pot, ki vodi naprej in navzgor, pa je tale: kakršnokoli čemer no vsiljevanje planinske ideje mladini nima haska — treba je samo praktično, preprosto in pošteno ter z veliko požrtvovalnostjo organizirati in omogočiti pristop v gorski svet. Kajti gora ne podarja ničesar, pač pa vzbuja v človeku najboljše, najbolj nesebične lastnosti. Kdor se dokoplje do teh spoznanj je pravi planinec.“ Kronist se ob teh ugotovitvah vprašuje: „Ali se ni vredno zamisliti nad to 'drobtinico'?“

„Luknje v lesni trgovini“ ugotavlja ljubljanski kom. dnevnik z ugotovitvami: „Programi sečne lesa natančno določajo, koliko hlobovine, celuloznega lesa, jamskega lesa in koliko slabšega lesa bo ostalo za drva. Po določeni drevja za sečno bi morali biti ti programi uresničeni. Vzlic temu pa velike žage ne dobijo predvidene hlobovine, tovarne papirja ne celuloznega lesa, rudniki ne jamskega lesa — skratka, podoba je, ko da gre v proizvodnji

derne glasbe. In oratorij „Ivana d'Arc na grmadi“ k besedilu Pavla Claudela pa predstavlja bistveni prispevek k moderni gledališki glasbi.

In zato sem ob Claudelovi smrti zapisala v članku „Spomini na Pavla Claudela, genija XX. stoletja“, (Slovenska beseda 1955, marec-april): „... Čutim neizmerno srečo, da sem imela pravico približati se vsaj za hip drobcu nesmrtnosti, čuti živ dih, vonj in rast neminljive cvetke, doživela od blizu v tistih pet in pol leta v Ženevi. Zavedam se, da noben listič od njega podpisane ne bo več izšel iz njegovih rok, da je knjižica, ki nosi njegov autograf „Comment passer la journée en prière“ (Kako prebijes dan v molitvi) dokončno in za vedno poslednje, kar mi je izročil in naročil („Glejte toliko ljudi na svetu se trudi, da delajo slabo, pa vi delajte dobro.“) Dal Bog, da bi njegovo naročilo vedno izpolnjevalo.“ (V Parizu, julija 1937.)

In če se Pavla Claudela danes, čez deset let zopet spominjam, in če raznim delomržežem ponavljam njegove besede „Delo je najboljša molitev, ker je najbolj dopadljiva stvarniku“, in če raznim častihlepnežem, ki se potapljajo v materializmu, ponavljam z njim „Kristus je imel samo tisto ped zemlje, v katero so vsadili njegov križ“, to delam šamo zato, da izpolnujem njegovo naročilo

V Buenos Airesu, 6. avgusta 1965, na 97. rojstni dan P. Claudela.

ali v trgovini z lesom vse narobe, čeprav ne morejo ugotoviti nobenih prekrškov.“ Skoro ves les namreč iz gozdov prodajajo kot hlobovino, za katero je določena višja cena.

Direktor „Gradisa“, največjega sedanjega gradbenega podjetja v Sloveniji, je izjavil, da je stalo v Sloveniji letos v marcu mesecu povprečno stanovanje okrog 6 milijonov dinarjev (ok. 10.000 dolarjev po uradnem tečaju). To je za razmere, v katerih morajo živeti ljudje v domovini, zelo velik denar. Zato ni nič čudnega, če se je direktor omenjenega gradbenega podjetja pritoževal, da manjka za gradnjo stanovanj finančnih sredstev.

Ljubljana je po vojni porabila povprečno 20 milijonov kilovatnih ur električne energije, do leta 1964 je pa ta količina narasla na 285 milijonov.

V Sloveniji se je prav tako kot drugod po svetu življenjska doba ljudi znatno podaljšala. L. 1932 je bila za moške 50, za ženske 54 let, l. 1948 za moške 58,7, za ženske 64. 8 let, po letu 1961 je pa za moške 66 let, za ženske pa 72 let. Glede umrljivosti ljudi so sedaj v Sloveniji na prvem mestu bolezni srca in ožilja, slede boleznih dihal zatem pa pridejo takoj razširjanja raznih vrst rakastih obolenj.

Na občnem zboru Društva bolničarjev Slovenije so med drugim „z vso resnostjo opozarjali, da nega bolnikov v zdravstvenih institucijah nima zadovoljive ravni“. Glavni vzrok temu je pomanjkanje strokovno usposobljenih bolničarjev in bolničark, „ki so se nekoč poprej za svoje poslanstvo usposabljali v posebnih šolah. Z ukinitvijo šole za bolničarje je nastala znatna vrzel, ki je ni moč zapolniti z občasnimi izobraževanjem streežnega osebja v bolnicah“. Tako je zapisano v ljubljanskem Delu.

Blagovest, kat. list, ki izhaja v Beogradu kot glasilo beograjske nadškofije, poroča, da se razgovori med Vatikanom in sedanjo jug. kom. vlado za ureditev razmerja med kat. Cerkvijo in državo nadaljujejo. V ta namen so bili v začetku junija v Beogradu predstavniki Vatikana.

Levstikove nagrade za leto 1964 so dobili: Dr. ing. France Avčin za leposlovno delo „Kjer tišina šepeta“, prof. Miroslav Adlešič za poljudno-znanstveno delo „Svet zvoka in glasbe“, Ančka Gošnik-Godec za ilustracije v knjigi „Zlata ptica“ in „O treh grahih“ ter v knjigi Ele Peroci „Za lahko noč“, Savo Sovre za ilustracije v učbenikih „Nemška vadnica za V. razred“ in „Nemška vadnica za VI. razred“ ter Tine Žnidaršič za ilustracije v učbeniku V. Pirca „Nauk o človeku“.

Narodna galerija v Ljubljani, Dolenski kulturni festival in Gorjupova galerija iz Kostanjevica na Krki so pripravili razstavo 35 risb Franca Kavčiča, ki je živel od l. 1762 do 1828 ter

KOROŠKA

Slovenska pesem v Nici

Celovski pevski zbor „Gallus-Petelin“ je 20. junija nastopil v Nici, kjer je imel dva koncerta, razen tega pa je pel tudi pri maši v eni nižjih farnih cerkva. Zbor je na koncertu zapel pod vodstvom dr. Cigana nekaj cerkvenih pesmi, med njimi tudi Gallusovo božično „Resonit“ ter slovenske narodne in umetne pesmi, „Pogled v nedolžno oko“, „Ko pridem k tebi“, Vodopivčovo „Zabja svatba“, „Ptičja svatba“, „Izpremenjeno srce“, „Prepelica“, Adamičovo „Bom pismo pisala“, „Ej, tedaj“, „Poskočnico“, „Prišla je ta luba vreg“, „Kranjčičev Jurij“, „Dekle sred morja“, dalje venček Slomškovijski pesmi ter „Dobar večer, luba dakle“, „Stoji hartelje“, „Oj ti norčava gvava“, „Njav čriez izaro“ in „Tam, kjer teče bistra Zilja“. Gallus je nastopil z moškimi in mešanim zborom, poleg tega je zapel nekaj pesmi še fantovski kvartet iz Sel. Vsebinsko pesmi je v francoskem in slovenskem jeziku tolmačil Erich Prunč.

Nastop celovškega zbora v Nici pred francosko publiko pa seveda tudi za slovenske izseljence je oskrbel pater Jakob Vučina s sodelovanjem Slovenskega odbora v Nici ter s pomočjo francoskega patra, ki je bil pred leti s p. Jakobom na Koroškem. Vprašanje gmotnih sredstev je prevzel Slovenski odbor.

Koncert slovenskega pevskega zbor-

je bil predstavnik klasicizma na Slovenskem. V svojem umetnostnem delovanju je bil zelo plodovit ter je napravil okrog 2000 risb. Razstava je bila v Kostanjevici na Krki.

Dijaki II. gimnazije v Ljubljani so v dvorani Križank igrali Cankarjeve Hlapce v francoskem prevodu, ki ga je že pred devetimi leti oskrbela Sidonija Jeras.

V zbirki Spomini in srečanja, ki jo je začela izdajati Slovenska Matica v Ljubljani, je kot prvi zvezek zbirke izšlo memoarsko delo slikarja Vena Pižona z naslovom „Na robu“. Avtor je knjigo ilustriral z izvornimi risbami in fotografijami. Ocenjevalec knjige Novšak v ljubljanskem Delu izid knjige pohvalno omenja ter med drugim ugotavlja, da „smo Slovenci vendarle začeli izdajati memoarsko literaturo, knjižno zvrst, ki dostikrat bolj odmeva kot „velika literatura“, saj je po svoje mnogo bolj zgovorna, zlasti pa dokumentarna“.

Novе knjige v Sloveniji: France Filipič: Nebo za žejne oči. Pesniška zbirka; Rok Arih: Krokiji. Zbirka proze; Leopold Suhadolčan: Cvetlice. Roman; Herbert Grun: Radostna Melpomena. Eseji in razprave o gledališču; Hinko Nučič: Igračeva kronika, III. zv.; France Škerl: Ljubljanske srednje šole v letih 1941—1945; Vergil: Eneida. Prevod dr. Fr. Bradač; Rudolf Hagelstange: Igrača bogov. Roman. Prevod Janez Gradišnik; Tennessee Williams: Rimska pomlad gospe Stone. Roman. Prevod Majda Golob.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Romanje Slovencev v Lourdes bo v nedeljo 22. avgusta; začetek romarskih pobožnosti ob 15.30. Udeleženci romanja bodo dobili spominske podobice s sliko nedavno umrlega msgr. Janeza Hladnika.

Osebnе novice

Na buenosaireški univerzi je končal geološke študije g. Andrej Žužek, predsednik Slovenskega kat. akad. društva Absolutu, ki se aktivno udeležuje pri delu v naši skupnosti, prijatelji, akademiki in naš list iskreno čestitamo.

† Matjaž Kunčič

Ze dolgo ni novica o smrti kakega rojaka tako bolesto zadelo slovenske izseljenske javnosti v Buenos Airesu, kakor sporočilo o smrti 23-letnega Matjaža Kunčiča, sina znanega slovenskega mladinskega pesnika in pisatelja Mirka Kunčiča in njegove žene ge. Tilke. Vse je zadelo. Tiste, ki so ga osebno poznali kot izredno dobrega plemenitega, tihega, za vse dobro in lepo navdušenega slovenskega fanta, kakor tiste, ki so vedeli o njem samo to, da je delaven član moronskega odseka SFZ, da je bil bolan na srcu in da je zaradi te bolezni tudi moral tako mlad zapustiti ta svet in življenje, ki se je odpiralo pred njim v vsej bogati prelesti.

Rajni Matjaž Kunčič svoje srčne bolezni ni imel od rojstva, ampak jo je dobil pozneje kot posledico hudega sklepnega revmatizma. Zdravniki so dejali, da je nujno potrebna operacija. Zato so njegovi starši, prijatelji in znanci v Argentini in po vsem svetu storili vse, da je to operacijo lahko izvršil pred

Umrli so. V Ljubljani: Alfonz Besednjak, biv. ravnatelj Gospodarske zveze, Ana Moljk, Mičo Kolar, Poldka Bavdek, učiteljica v p., Alojz Žirovnik, Anton Javornik, upok., Maks Zagar, uradnik v p., Frančiška Rakovec, vdova Höfferle roj. Cankar, Julija Bleiweis roj. Vončina, Martin Živic, upok., Antonija Rajner roj. Pungartnik, Milka Zajc, ing. Ljudevit Skaberne, Lucija Leben roj. Bricelj, Silvester Klun, mizarski mojster, Janez Trpin, Janez Vratič, strugar, Franja Leeb roj. Hrovat, Andrej Furlan, upok., Franc Kosec, biv. čevljarški mojster, Nežka Michler roj. Vidmar in France Lavrin v Litiji, Ana Mally, učiteljica v p. v Kranju, Rozalija Kranjc v Postojni, Rado Kern, dentist v p. v Brežicah, Marija Šegš v Litiji, Vincenc Miklavčič v Kopru, Amalija Koritnik roj. Železnik v Trbovljah, Lovro Bačnik v Pirničah, Edvard Birsa v Novi Gorici, Anton Ilovcar v Dolu pri Grosuplju, Anton Zalar, žel. upok. v Dolu pri Brezovici, Jože Žalig, tesar v Beltincih, Matija Domanjko na Jesenicah, Marija Ravbar na Črnučah, Milko Rainer, učitelj v p. v Ljubnem ob Savinji, Ruža Seručar roj. Prorazil v Celju, Franc Rezar, biv. lesni trgovec in pos. v Goricah, Marija Trebec roj. Cerkvenik v Gornjih Ležečah, Ana Banko roj. Avsec v Šmihelu pri Novem mestu, Zofija Černigoj v Mariboru, Marija Kenda roj. Peternel, biv. hotelirka na Bledu, Pavla Pate roj. Dolinšek, upok. v Trbovljah in Marija Koštomaj roj. Kramer v Celju.

BUENOS AIRES

dobrim letom svetovno znani kirurg na srcu prof. Dr. Zebirin v Sao Paulo v Brazilu. Pri operaciji mu je kirurg mogel zamenjati samo eno zaklopko s plastičnim materialom, drugo naj bi mu pozneje, ko bi se Matjaž popravil in dobil novih telesnih moči. Do tega pa ni prišlo, kajti po vrnitvi v Argentino je začel slabeti še bolj. Bil je v več zdravstvenih ustanovah, kjer so zdravniki specialisti storili vse, kar je po najnovejših izsledkih medicinske vede storišni mogoče, da bi mu ozdravili srce in povrnili zdravje. Pa so bili vsi napore zaman. Prejšnji teden je tako oslabil, da so ga v nedeljo dne 15. avgusta morali prepeljati v zdravstveni inštitut Haedo v Ramos Mejiji, kjer je kmalu po prihodu za vedno zapri svoje blage, tople ljubezen sevajoče oči. To je bilo na praznik Marijinega vnebovzvetja dne 15. avgusta ob deveti uri zvečer.

Marija mu je izkazala milost, da ga je popeljala pred prestol svojega Sina prav na dan svojega vnebovzvetja, kajti rajni Matjaž je bil vnet njen častilec. Zaobljubil se ji je tudi, da bo znova in znova poromal k njej v lujansko sveetišče, kar je tudi delal.

Rajni Matjaž Kunčič je ležal sredi cvetja na mrtvaškem odru v pogrebem zavodu Duarte v Moronu. Tja so ga hodili kropiti Slovenci v ponedeljek in vsa noč od ponedeljka na torek ter tolažiti tako neizmerno prizadetega njegovega očeta Mirka Kunčiča, njegovo mater go. Tilko ter brate Janeza, Andreja, Gregorja in sestri Alenko ter Pavlino.

Pogreb je bil na državni praznik 17. avgusta dopolnjen. V kapeli na moronskem pokopališču je imel ob deseti uri pogrebno mašo g. dr. Alojzij Starc, nato se je pa razvil proti grobu pogrebni spreved, v katerem je bilo izredno veliko Slovencev: odraslih, zlasti pa fantov in deklet. Bili so ne samo osebni prijatelji in znanci Kunčičeve družine ampak tudi predstavniki organizirane slovenske emigrantske skupnosti. Rajnega Matjaža so nosili proti njegovemu zadnjemu zemskemu domu člani moronskega odseka Slovenske fantovske zveze, med katerimi sta bila tudi rajnikova brata Janez in Andrej, pa tudi člani ostalih fantovskih odsekov.

Grob je blagoslovil in opravil pogrebne molitve g. dr. Alojzij Starc, ki je nato rajnemu Matjažu spregovoril v slovo tople spominske besede. Naslednji govornik je bil g. Slavko Skoberne. Govoril je v imenu družinskih prijateljev ter kot ožji rojak pokojnikove matere ge. Tilke. V imenu Slovenske fantovske zveze je imel poslovljni govor, poln žalosti nad izgubo tako dobrega slovenskega fanta, predsednik SFZ g. Jernej Dobovešek, v imenu moronskega odseka pa g. Tine Vivod.

Po poslovljnih govorih so pogrebi zasuli grob, ki je sprejel vase tako mlado in lepo slovensko življenje ter ga pokrili s prelepimi vencii in šopki.

Rojaki so še dolgo nemo stali ob sveži slovenski gomili ter v sebi dušili bol in trpko žalost ob zavesti, da dobrega in plemenitega slovenskega fanta nikdar več ne bomo videli v svoji sredini.

Ob prebridki izgubi ljubega sina in brata izreka Svobodna Slovenija globoko sožalje ter iskreno sočutje g. Mirku Kunčiču, njegovi ženi ge. Tilki, pokojnikovim bratom Janezu, Andreju in Gregorju ter sestram Alenki in Pavlini, kakor tudi Slovenski fantovski zvezi, ki je s smrtjo Matjaža Kunčiča izgubila tako dobrega in idealnega slovenskega fanta.

Rajni Matjaž Kunčič pa naj pri Bogu uživa vso tisto srečo, ki mu je v življenju ni bilo dano. Naj moli za svoje

Vsak teden ena

SLIKA

Branko Rozman

Pota so siva.
V ajdovi njeni
sonce počiva.

Znamenje belo
v makovih cvetih
moli veselo.

Modre so smreke.
Daleč tam v drevju
mlin poleg reke.

Križ bdi nad vrati.
Vejica oljke.
Izba in mati.

starše, brate in sestre, za vse nas in za slovenski narod, iz katerega je izšel, da bi mu bilo boljše na svetu, kakor mu je sedaj pod komunisti.

† Ignacij Breznik. Ob zaključku lista smo dobili sporočilo, da je umrl dne 17. avgusta ob enajstih zvečer g. Ignacij Breznik, brat pok. ravnatelja dr. Antona Breznika, znanega slovenskega jezikoslovca.

Pogorelečvo družino v mestu Isidro Casanova je zadel hud udarec. Dne 27. julija ji je umrl enoletni sinček France. Pokopali so ga na pokopališču v San Justu. Pogrebne obrede je opravil g. župnik iz Casanove g. Janez Langus. Hudo prizadeti družini naše sožalje in sočutje.

Sveta maša za pok. Matjaža Kunčiča bo v nedeljo 29. avgusta ob 16 v cerkvi kvi sv. Marte (Morón).

RAMOS MEJIA

Predavanje v Slomškovem domu

V soboto 14. avgusta je bilo v Slomškovem domu predavanje, ki ga je imel g. dr. Tine Debeljak. Prosvetni večer je začel pisatelj dr. Jože Krivec, ki je v uvodnih besedah kratko označil predavatelja po njegovem delu in pomenu v slovenskem kulturnem življenju doma in v svetu, ter omenil, da je bil dolgo časa v središču pisateljskega življenja v Ljubljani, kjer je imel poznanstva z mnogimi kulturniki. Nekaj teh osebnih srečanj z njimi bo vsebina tega predavanja. Predavatelj se je najprej zahvalil uvajalcu, naker je omenil, da to ne bo predavanje, temveč čisto navadno „kramljanje“ o dogodivščinah s slovenskimi pisatelji, kakor jih je srečeval v svojem življenju. Razdelil je te pisatelje po generacijah in začel z najstarejšimi, ki jih je kdaj videl ali govoril s njimi, tako z najstarejšim msgr. Tomom Zupanom, s katerim se je skoraj tožil, potem je omenil pogreb Stritarja in Tavčarja, srečanje z Detelo, s Finžgarjem, Meškom itd.; z modernimi pred vojno pri Zvonu in Domu in svetu predvsem pa z Dominsetovci vseh treh, štiri, da, petih rodov, do njegovih sodobnikov ekspresionistov ter mlajših od njega, pisateljev pod njegovim uredništvom, kakor so bili Kocipec, Krivec, Šali, Dular itd. itd. Zanimivi so bili spomini ob Velikonji, Preglju, Jalnu, Balantiču itd. Kramljanje se je malo „zavleklo“, toda bilo je z zanimanjem sprejeto in se je nadaljevalo še potem v prijetni družbi.

SAN JUSTO

Na državni praznik dne 17. avgusta je bil v Našem domu družabni popoldan naraščajnic in mladenk iz San Justa, Morona in San Martina. Pripravile so ga gospe Marjana Marnova in Cveta Brasova ter gospodični Marta Fink in Saša Hartman.

Udeleženske družabnega popoldneva — bilo je okoli 100 naraščajnic in mladenk — je pozdravil predsednik Našega doma g. Anton Oblak. Na sporedu so bile zanimive točke in igre. Za potrebo je poskrbel Naš dom.

Družabni popoldan naraščajnic in mladenk je potekal v prijetni slovenski družabnosti.

MENDOZA

Otroška Alojzijevega proslava

Zadnje nedeljo v juniju so pa naši najmlajši imeli v Domu svoj praznik. Na igrišču jim je Društvo ob sodelovanju podjetnih članov pripravilo dve gugalnici. To je bilo živ-žava! Šušljalo se je, da so obe na predvečer preskusili „ta stari“ in da sta — vzdržali; tedaj za ta male menda ne bo nevarnosti.

Ko so se dožobra nazivali in pretresli, so jim naša dobra dekleta postregla z južno, sladkim kakavom in pecivom. Nato so se pa podali s starejšimi v dvorano, kjer so gledali v kinopredstavi nekaj zanimivih in zabavnih filmov.

Bila sta to dva nedeljska popoldneva, ki sta nas vse povezala v prisprični družabni zabavi. Bb.

SLOVENC I P O S V E T U

ZDRUŽENE DRŽAVE

Znani slovenski ekonomist g. dr. Janez Arnez bo v založbi Studia Slovenica izdal še svojo peto knjigo v angleščini in sicer študijo o gospodarstvu v Sloveniji od leta 1948 dalje. Knjigo je dal natisniti na Finskem.

Spominsko proslavo ob 20-letnici slovenske tragedije so imeli tudi Slovenci v Čikagu. Bila je 26. junija, v jeseni bo pa slovenskim žrtvam komunističnega zločina posvečen še en dan.

Proslavo sta pripravila Jože Rus in p. Vendelin Špendov s sodelovanjem članov dramske sekcije Ligne podružnice v Čikagu in mladinskim pevskim zborom. Geslo večera je bilo: Pričevanje je naše življenje in zvestoba do smrti.

Spominski večer je začel predsednik podružnice Lige v Čikagu g. Andrej Remeč, zatem so sledile recitacije odlomkov iz Kalinove pesnitve Velika črna maša za pobile Slovence, pesmi Franceta Balantiča ter odlomkov iz Zupančičeve Dume, njegovih pesmi Grobovi tulijo ter Pesem mladine. Spominski govor je imel g. p. Fortunat Zorman. V njem je med drugim poudarjal: „Bodimo vredni ter žrtev ter nadaljujmo njihovo pridobitev. Ne smemo se zdaj po 20 letih živeti od velikega duhovnega kapitala preteklosti, ampak moramo rasti dalje in se krepiti v verskem in narodnem duhu. Kdor počiva, že nazaduje, kdor spi, že propada.“

Mladinski pevski zbor 19 fanov in deklet je pod spretnim vodstvom svojega pevovodje g. p. Vendelina Špendov

PO ŠPORTNEM SVETU

Prejšnji teden je bilo v Buenos Airesu, kjer zaradi kvalifikacijskih tekem za svetovno prvenstvo ni prvotligaških tekem, mednarodno nogometno srečanje med Boca Juniors, River Plate, Santosom in Real Madridom. Ker imata oba argentinska kluba nekaj igralcev v reprezentanci, ni mogoče soditi moči obeh tujih klubov, čeprav je Real Madrid prekinil igranje počitnice za nastop v Buenos Airesu. Santos je premagal Boca s 4:0, Riverja pa po sreči s 3:1. Real Madrid je z Riverjem igral 2:2, Boca pa je premagal z 2:1.

Na 12. atletskem srečanju med Celjem in Grazom je Pikula postavil nov slovenski rekord v metu krogle s 16,64. Vivod pa je s skokom v višino 208 dosegel najboljši letošnji jugoslovanski rezultat.

IZREDNI OBČNI ZBOR SLOMSKOVEGA DOMA

bo v soboto, 28. avgusta, ob 8 zvečer

Na sporedu razprava o predlogih in gradbenih načrtih novih prostorov Slomškovega doma.

Vsi člani in prijatelji iskreno vabljeni.

Odbor.

Tretje žrebanje „rife“ za Slovensko hišo bo v petek, 27. avgusta. Vrednost dobitka: 50.000 pesov. Pravico do žrebanja bodo imeli vsi tisti, ki bodo denar s številkami prodanih srečk izročili v Dušnopastirski pisarni najkasneje do četrta, 26. avgusta do 19. ure.

ya zapel dve pesmi. Za začetek slovensko narodno himno Naprej zastava slave in za zaključek pa lepo pesem V zapuščenosti, ki je bila tokrat prvič izvajana ter jo je uglasbil g. p. Vendelin Špendov.

V nedeljo, 27. junija, je bila v cerkvi sv. Štefana maša za slovenske žrtve. Imel jo je g. p. Kalist Langerholz. V pridigi je pokazal na Kajnov greh, na greh, ki kliče k Bogu za maščevanje. Mi naj pa kot bratje in kristjani ne mislimo na maščevanje, ampak naj prosimo, da bi žrtve padlih, pomorjenih in trpežih prinesle očiščenje zadoženim in spravo med Bogom in narodom.

Čeprav so umrli, so zmagali.

Mi preostali rastimo navzgor k Bogu in v širino za blagor in obstoj slovenskega naroda tu in v domovini.

Vestnik SFZ

Mladinski športni dnevi

V nedeljo 22. avgusta se bosta odigrali dve tekmi v odbojki, in sicer v Moronu se bo pomeril domači odsek z Lanusom, v San Justu pa domače moštvo z odsekom iz Ramos Mejía. Obe tekmi se pričneta ob 9.30.

V soboto, 14. 8., sta se pomerila v šahu in namiznem tenisu odseka Lanús in FONO iz San Justa v Lanusu. Zmagali so Lanuščani in sicer v šahu 3,5 — 0,5 in namiznem tenisu 3 — 2.

V nedeljo pa je Lanús premagal v odbojki odsek Ramos Mejía z 2—0 (15—4, 15—8) v San Justu.

„Zimski pokal“

V nedeljo, 25. julija, se je igral v Slovenski vasi nogometni turnir za zimski pokal, katerega je pripravila in organizirala Slovenska fantovska zveza v Slovenski vasi.

Turnir se je pričel dopoldne ob pol 11 s tekmo Morón—Slovenska vas. Igra je bila zelo napeta v prvem polčasu, a vseeno je premagalo domače moštvo z 2:1, drugi polčas je bil lažji za lanuško moštvo in tako naredilo še dva gola in končno zmagalo s 4:1, s to zmago si je domače moštvo zaslužilo igro še eno popoldne, Morón je pa na žalost izpadel iz turnirja.

V naslednji igri sta se pomerili moštvi iz San Justa in Ramos Mejía, kjer je z veliko lahkoto zmagalo moštvo iz San Justa. Prvi polčas je končal že z 8:0, drugi pa s 5:0. Igra je končala z rezultatom, ki je malokdaj dosežen. Moramo reči, da mora Ramos Mejía še veliko zboljšati in popraviti svoje moštvo, če še hoče misliti na Zvezni turnir. V tej igri je bil izključen iz igrišča Ciril Janežič zaradi slabega vedenja na igrišču. Tako ta igralec ni mogel igrati popoldanske igre z domačim moštvom. Ta druga igra je tako končala z odločno zmago sanjuškega moštva.

Ob treh popoldne pa se je igrala odločilna tekma med obema zmagovalcema, to se pravi Slovenska vas in San Justo. Obe moštvi sta se predstavili s svojimi najboljšimi igralci, ki sta jih imeli. Igra je bila zelo napeta v prvem polčasu. Skoraj vedno se je v tem polčasu igralo na sredini igrišča, a kljub temu je domačemu moštvu uspelo v tem polčasu zabiti dva gola (Marijan Goljevčček). V drugem polčasu sta Franci in Rado Sušnik zabila vsak po en gol za Slovensko vas, in Tone Kovač enega za San Justo. Tako si je moštvo Slovenske vasi zaslužilo, z veliko prizadevanostjo in dobro voljo vseh igralcev, pokal za katerega se je igral ta turnir.

Moramo poudariti tudi uspešno delo obeh sodnikov, ki sta sodila vse te tekme. Prvo in tretjo igro je sodil argentinski poklicni sodnik, drugo pa Ludvik Šmalc.

DAVČNA OPROSTITVEV

Lastnike družinskih stanovanjskih hiš v buenosaireski provinci opozarjamo, da morejo tudi letos biti oproščeni plačila davka na nepremičnine (impuesto inmobiliario), če je stavba edina nepremičnina lastnika, služi za lastno stanovanje in njena cenilna vrednost ne presega zneska 375.000 pesov.

Cenilno vrednost more vsakdo ugotoviti na ta način, da pomnoži osnovno vrednost zemljišča in stavbe, kot je ugotovljena na formularju 101, z letošnjim koeficientom. Letos velja v občinah San Martín, Merlo, San Isidro, Morón in Tres de Febrero koeficient 4,7; Lanús, Flor. Varela, Quilmes, Vte. López in Berazategui 4,9; Lomas de Zamora in San Fernando 5,2 in Matanza (San Justo) 5,4.

Tistim, ki so s posebnim formularjem zaprosili za oprostitev leta 1963, ni letos treba vlagati posebne prošnje, ampak je dovolj, da predložijo na pristojnem davčnem uradu (oficina de rentas) ali v Casa de la Prov. Buenos Aires, Callao 235, formularja 101 in 103 ter odrezek takratne prošnje, da mu ga žigosajo z letošnjim žigom. Kdor pa se te ugodnosti ni poslužil ali pa je izgubil odrezek, se mora osebno zglasiti v istem uradu z obema omenjenima formularjema, da tam podpiše novo prošnjo.

Rok za prijavo je do 25. oktobra in se po tem dnevu nihče ne more sklicevati na oprostitveno ugodnost.

Zedinjena Slovenija

INVESTILA

VII. kulturni večer SKA bo v soboto 21. avgusta tl. ob 19 pri Bullrichu Sarandí 41, Capital. Predaval bo g. dr. Srečko Baraga o Slovincih in Jugoslavi.

FEDECE prireja družabni večer v soboto, 21. avgusta ob 21 v Poljskem

SLOV. DEKLIŠKA ORGANIZACIJA

in
FANTOVSKI ODSEK
SAN JUSTO
vabita na

IV. MLADINSKI DAN

v nedeljo, 29. avgusta,
v prostorih Našega doma

- 7.30 mladinska maša
- 8.30 zajtrk
- 10.30 mladinsko zborovanje
- 12.— kosilo
- 13.30 tekmovanje naraščajnic
- 15.30 dvigovanje zastav
- 16.— nastopi

VREMENA KRANJCEM BODO SE
ZJASNILA...

Slov. dom — San Martin

vabi že danes vse rojake
in rojakinje na

IV. PEVSKO
GLASBENO
PRIREDITEV

ki bo v nedeljo, 26. septembra

in na

VELIKO TOMBOLO

ki bo v nedeljo, 3. oktobra

domu, Serrano 2076. Vabljeni vsi akademiki in prijatelji. Za tiste, ki ne poznajo dohoda je zbirališče na Rivadavia in Lacara ob 20.

Vaja mladcev in naraščajnikov za nastop na mladinskem dnevu bo v nedeljo 22. avgusta ob 10.30 v Slov. hiši SDO in fantovski odsek v San Justu prireja svoj vsakoletni mladinski dan v nedeljo 29. avgusta 1965 v Našem domu.

Izredni občni zbor Slomškovega doma se bo vršil v soboto, 28. avgusta. Sestanek naraščajnic in mladenk iz San Justa bo v nedeljo, 22., po slovenski sv. maši v Našem domu.

Prosvetni večer v Carapachayu bo v soboto, 28. avgusta ob 20. Na sporedu predavanje o narodnostni vzgoji.

V Slomškovem domu bo v nedeljo, 29. avgusta, ob 5 popoldne predavanje g. Janka Hafnerja „Človek v vsemirju“.

Vaja za nastop mladenk na Mladinskem dnevu bo v nedeljo, 22. avgusta, po sv. maši v Slovenski hiši.

Preljubo veselje,
oj, kje si doma?

V domu?
Na polju?
v šoli?
v gozdu?

Kje si doma?

Pridite, poiščimo ga!

Slomškova proslava

5. septembra ob 16. uri
Ramón Falcón 4158

Tečaj Dr. Franceta Prešerna
Morón

PO DOLGEM NEPOPISNEM TRPLJENJU, KI GA JE PRENAŠAL POTREPEZLJIVO, V DAN BOZJO VOLJO, JE NA DAN MARIJINEGA VNEBOVZETJA UMRL NAŠ DOBRI, ZLATI FANT

Matjaž Kunčič

Buenos Aires, 16. avgusta 1965

DRUŽINA KUNČIČEVA

Slovenski izseljenski javnosti sporočamo žalostno novico, da nas je dne 15. avgusta 1965 zapustil v 23. letu starosti gospod

Matjaž Kunčič

Zadnji zemski dom je dobil dne 17. avgusta 1965 na pokopališču v Moronu.

Zavednega mladega člana organizirane slovenske skupnosti bomo ohranili v trajnem spominu.

Sveta maša za pokoj njegove duše bo v Slovenski kapeli v sredo, dne 25. avgusta ob 7 zvečer.

Zedinjena Slovenija

Slovenska fantovska zveza v Argentini sporoča slovenski izseljenski javnosti žalostno novico, da je na praznik Marijinega vnebovzvetja, 15. avgusta, za vedno zapustil naše vrste

Matjaž Kunčič

K zadnjemu zemskemu bivališču na moronskem pokopališču smo ga spremili v torek, 17. avgusta 1965.

Dobrega in zvestega tovariša ter neutrudnega delavca v slovenski mladinski organizaciji za narodno in versko ohranitev slovenske izseljenske mladine bomo ohranili v trajnem spominu.

Slovenska fantovska zveza

Willempartov Zadnji krajec

je bil prvič uprizorjen 16. 9. 1954 v župnijski dvorani v Ramos Mejiji in so ga čez tri dni ravnotam ponovili. Zanimivo bi bilo zdaj brati kritiko, ki jo je o tej krstni predstavi napisal v Svob. Sloveniji g. dr. Krivec. Igrali so, lahko rečemo, tedanji najboljši slovenski buenosaireski igralci in vsaj nekaterim je ostala predstava, kot vsaka dobra odrska uprizoritev, v živem spominu. V 3. letniku revije Meddobje — dotiskana sta bila zavezna zvezka maja 1957 in marca 1958 — je izšla drama v tisku. Uprizorili so jo nato v Torontu (Kanada) in recitali na tržaškem slov. radiu. Willempartov uspeh je bil torej širši kot zgolj krajeven, a v kraj nastanka in dogajanja drame se je Zadnji krajec spet povrnil v soboto, 7., in nedeljo, 8. t. m., ko so ga uprizorili v počastitev slovenskih junakov ob 20-letnici njih velike žrtve v Slovenski vasi in Lanusu v okviru tamošnjega Dramatskega odseka. Režiral je g. Maks Jan. Nedeljske predstave sta se udeležila tudi avtor, g. Marijan Willempart in igralec s premiere g. Maks Borštnik. Igrali so tokrat nekateri že dobro znani

lanuški igralci poleg drugih manj poznanih. Gledalec je bilo pri obeh predstavah za polno dvorano, več kot ob premieri in pogled na gledalce je pričal, da je drama ljudi ganila in oklenila. Gg. avtor in režiser sta dobila v nedeljo šopka rdečih nageljev.

Razmere so danes med slovenskimi novonaseljenci precej drugačne, kot so bile pred 11 leti. Toda ob premieri so bili igralci vsi v svoji govoricu še vse doma, dočim je imel g. režiser zdaj posla tudi s takšnimi, ki jim slovensčina ni več tako domača, kot je bila takrat. Naši ljudje govorijo doma slovenski le bolj vsakdanje stvari, sicer jih čez dan že bolj zaposlujejo kastiljsčina, in kar je postalo še bolj pereče, premalo berejo slovenskih knjig. Zato sem rad verjel g. režiserju, da je imel precej opraviti s tem, da jim je lepo avtorjevo slovensčino „zopet“ približal in dosegel s tem pravilom lep uspeh: govoricu je bila dobro slovenska in v skladu z dejanjem drame. Tudi sicer se je pokazala močna režiserjeva roka. Seena je bila delo g. Toneta Novljana in je dobro poznorila tiste čase, ko so bili naši po-

glavni kosi stanovanjske opreme razni zaboji, v katerih smo prinesli v novi svet svojo revščino. V „stil“ avtorjevih zahtev je bila tudi argentinska radijska muzika.

Vso dramo ustvarjajo in rezešujejo pravzaprav samo tri osebe, zakonca Mlakarja in Podlogar. Ostale osebe le deloma posegajo v poglaviti dramatski dogodek, pač pa ustvarjajo bolj milje, v katerem živita Mlakarja in v katerem se giblje Podlogar. Zelo zahtevna je vloga Andreja Mlakarja, ki jo je igral g. Srečo Urbanija. Kot je njegova po-habljenost (za igro) hvaležna, tako je prikaz psihicnih motenj, melanholije nekaj zelo težkega tudi za igralca visokih kvalit. Pri premieri je igral vlogo avtor sam. Ne vem, če ga je g. Urbanija videl, ali mu ga je prikazal g. režiser; vsekakor je g. Urbanija vlogo prav dobro rešil.

Kot je težka vloga pohabljenca Andreja Mlakarja, je psihološko še težja vloga njegove žene Karle. Ljubezen do pohabljenega moža je iskrena in pre-naša vse nevesočnosti, ki jih ji stavlja nasproti buenosairesko življenje, pa tudi nekoliko ozka moralna slovenskih

žene. Le-tej se mora zoperstaviti, da se lahko obrne na starega znanca Podlogarja, da ji gmetno pomore pri moževem zdravljenju, tem bolj, ker med njo in Podlogarjem ni bilo nikoli ničesar, kar bi moglo vreči senco na njeno ljubezen do moža, najsi je to ljubezen porodilo usmiljenje do Andreja, njegovega brata in njegove matere. To težko življenje vodi Karla ob stalni zavesti tajnosti bratove in materine smrti, ki jo čuva pred razburljivim Andrejem. Le ko se tajnosti razkrijejo, zapade Karla v živčni izbruh, da se takoj spet pomiri in zave dolžnosti, ki si jo je nadela do Andreja. To res težko Karlino vlogo je gdč. Lejka Berčič mo-strsko odigrala in je po nepozabnosti ustvaritve neprimerno lažje vloge Manice v Desetem bratu dokaz, da razpolaga lanuški oder res z igralko izrednih kvalit. Tretji tak zanimiv psihološki problem je Podlogar. Med domačo vojsko je trgoval na obe strani, na domobransko in partizansko. To ga je napotilo, da je ušel potem v Južno Ameriko, kjer je spet kupčeval s svojo „trgovsko žilico“, kar mu je nakopalo policijski pregon in seveda še večjo obsodbo slo-

venskih novonaseljencev. Je torej pod-jeten človek, a do neke mere odkrit in pri vseh quasitrgovskih mahinacijah vendar srčno dober in pripravljen pomagati. G. Jože Čermak je vlogo povsem pravilno zapopadel in rešil; imel je le težkoče z nalepljenimi brki, kar pa ni njegova krivda.

Tem trem igralcem se je z enako dobro igro pridružil zdravnik g. Toneta Novljana, ki spada tudi med stebre lanuškega odra. Vtis imam, da je režija posvetila poglavito pažnjo zlasti prvim trem igralcem, ki ustvarjajo pravo dramo, dočim prizori z Anico Bernikovo, gospo Kernovo in Tomažem niso bili tako natančno izdelani. Gdč. Nada Sabotič je v drugi vlogi že bolj briljirala, gdč. Bara Jan se je vsekakor tudi potrudila, Franci Stanovnik je bil pa za Tonija že malo prevelik. Samo Argentinci se še v teh letih igrajo z avtomobilčki, slovenski otroci hitreje doraščajo takim igračem, a je Franci dobro igral.

Dramatski odsek v Lanusu je zelo prizadeven.

Marijan Marolt